



LIDOVÉ NOVINY

SOBOTA 30. DUBNA A NEDĚLE 1. KVĚTNA 2022

NEZÁVISLÝ DENÍK ZALOŽENÝ 1893

CENA 22 Kč | XXXV/100*

Generál Syrový má naději na rehabilitaci

Vrchní soud v Praze rozhodl o obnově procesu s válečným hrdinou, jehož odsoudila komunistická justice

MARTIN SHABU

PRAHA Po tři čtvrtě století se objevila šance na nápravu komunistické křivdy, která vedla k dvacetiletému žaláři pro generálskou legendu, veterána bitvy u Zborova a někdejšího ministerského předsedu v době mnichovské dohody Jana Syrového.

Ten byl v dubnu 1947 spolu se svým nástupcem v roli premiéra Rudolfem Beranem odsouzen za údajnou kolaboraci s nacistickým režimem. Z čerstvě vyneseného

verdictu Vrchního soudu v Praze, který LN získaly, však vyplývá, že rozhodování soudců před lety nebylo nezávislé, což je důvod pro obnovu procesu. O tu už roky usilují potomci Syrového.

„Zjištěné skutečnosti zcela jednoznačně prokazují, že soudci Munk a Kozelka výrazným způsobem narušili základní soudcovskou povinnost – nezávislost v rozhodování. Tím se oni i osoby, které jejich rozhodnutí ovlivňovaly, mohli dopustit trestné činnosti,“ uvedl v rozhodnutí



z 12. dubna Vladimír Stiborík, předseda senátu Vrchního soudu v Praze. Dále také popsal, v čem spatřuje nové okolnosti a klíčový důvod pro obnovu procesu.

„Nejméně dva ze soudců se pravidelně účastnili porad pořádaných stranickými orgány KSČ a jejich nejvyššími funkcionáři, jedné se účastnil generální tajemník KSČ Rudolf Slánský, na nichž byly soudcům předávány přímé direktivy, jakým způsobem rozhodovat, jak ovlivňovat hlasování, případně jak zabraňovat ko-

nečnému rozhodnutí,“ upozornil Stiborík. Na Syrového i Berana veřejnost desítky let nahlížela skrz filtr zprvu nacistické a později komunistické ideologie. Nyní justice ukazuje, že realita byla jiná.

„Minimálně by se generálu Syrovému měl stát omluvit za příkroří, kterému byl vystaven po roce 1945. Měl by také ocenit jeho zásluhy o československou armádu a vznik tohoto státu,“ řekl LN Eduard Stehlík, vojenský historik a ředitel Památníku Lidice.

Pokračování a více na straně 3

Renesance nudného kvěťáku



Zdánlivě nudný kvěťák stoupá na žebříčku popularity vzhůru. Stejným směrem se ubírá i jeho cena, přesto stojí za to ho koupit a jíst. Je superzdravý. Jak se ze zeleniny chudých stala delikatesa? A co všechno takový kvěťák umí? Budete se divit. **RELAX, strany I a II**

Už jsme v horké válce s Kremlem

Rusko je impériem a jeho prezident Vladimir Putin přesvědčil jeho obyvatele, že je obklíčen nepřátelským Západem. Stupňoval dlouho akce proti Západu a okolním zemím, Západ mu ustupoval, a i proto došlo k válce na Ukrajině, říká v rozhovoru pro LN Edward Lucas, bývalý šéf zahraniční sekce časopisu The Economist a autor termínu nová studená válka. **ROZHOVOR TÝDNE, strana 9**

Stoličnaja už nechce znít rusky

Ve snaze podpořit válku zmlitanou Ukrajinu se líkérový baron Jurij Šefler rozhodl přejmenovat vodku Stoličnaja. V Rusku se přitom dávno nevyrábí. **strana 7**

Anatomie ruského lhaní

Popírání útoků, masakrů či travičských pokusů o vraždu je ruské propagandě vlastní. Ale i samotná ruština má pro bezostyšné lhaní, kdy se dotýká ani nesnaží předstírat, že mluví pravdu, speciální výraz – vražjo. **strana 5**

Jak se lidé stávají globálními

Nová objemná publikace českých a slovenských antropologů přináší až nečekaně komplexní pohled na život původních obyvatel mimo Evropu. Nikoli kdysi, nýbrž v globalizované současnosti. **ORIENTACE, strana 14**

Kačířské návraty do minulosti



Bílá Voda, očekávaný nový román Kateřiny Tučkové, se vrací do doby perzekucí ženských řeholních řádů. Co v ní zajímavého našla? A má ještě vůbec „smysl vracet se tam, kde nám bylo mizerné...“? **ORIENTACE, strany 11 a 12**

SLOUPEK LN

Finský vzdor

ZBYNĚK PETRÁČEK

Říká se, že o nás vždy rozhodovali ti velcí. To velcí v Jaltě a Postupimi určily naši cestu do sféry vlivu Moskvy. Chcete-li vidět jiný přístup, nabízí se Finsko. Stát, o kterém se mluvilo s despektem jako o „finlandizované“ zemi, se teď zcela vážně rozhoduje o cestě do NATO.

Je to důsledek ruské invaze na Ukrajinu, která mnohé ukázala v jiném světle. Třeba neutralitu. Finsko si to uvědomuje. Od Moskvy si nenechalo diktovat, a když bylo přepadené, bránilo se. I když prohrálo, i když ztratilo část území, i když bylo nuceno k „finlandizaci“, tedy přizpůsobit zahraniční politiku Moskvě (stejně jako my nesmělo přijmout Marshallův plán), díky svému vzdoru si uchovalo domácí suverenitu a vnitřní svobodu. Beletrista Míka Waltari už před osmdesáti lety napsal, že Finsko vzdorující Moskvě dopadlo lépe než Litva, Lotyšsko a Estonsko, které se snažily o vstřícnost, ale Moskva je prostě převálcovala.

To vše si nechme projít hlavou, čteme-li, že Finsko míří do NATO. Tak uvažuje země, která sice nikdy nevyhrála válku, ale také nikdy úplně nepodlehla těm velkým. Zaslouží si pozornost.

Více k tématu na straně 5



Ruská střela zabila novinářku. Čtvrteční ruský útok v Kyjevě měl jednu oběť. Podle Rádia Svoboda střela zasáhla obytný dům, ve kterém žila novinářka Vira Hyryčová. Záchranáři na snímku vynášejí její tělo z domu. **Více k tématu na straně 6** FOTO REUTERS

Oběd v hospodě? Už příliš drahý

Po pandemii přestala do restauračních podniků chodit zhruba pětina Čechů. Kvůli ceně

ALŽBĚTA TESÁRKOVÁ

PRAHA Levným obědovým menu zřejmě odzvonilo. Restaurace podle průzkumu společnosti Edrened zdrážíly obědy oproti minulému roku o 15 korun na průměrných 156 korun za jídlo. Ve srovnání s rokem 2017 jde o zdražení o 48 korun.

Češi si odvykli chodit na obědy do restaurací už během pandemie, ale nyní je od návratu opět odrazují právě výrazně vyšší ceny. Jak pro LN popisují i oslo-

vené restaurace, do hospod se nevrátila v průměru zhruba pětina hostů. Největší propad je znát v době obědů, ale návštěvnost je nižší i navečer.

„U obědů je pokles transakcí nejcitelnější. Došlo totiž k jejich zdražení, ale hraje v tom roli i takzvaný homeoffice efekt, kdy si lidé zvykli řešit oběd buďto nějakou svačinou, nebo levnější formou, než je oběd v restauraci,“ uvedl pro LN Luboš Kastner z Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP),

který je zároveň spolujednatel sítě restaurací Hospodská.

Jeho slova potvrzuje i Jan Michelfeit ze společnosti Sodexo Bénéfity. „Současná návštěvnost restaurací je na zhruba 80 procent předcovidového stavu. Vypadá to, že rychlejšímu návratu do restaurací brání velice rychle zdražování. Zaměstnanci si navíc během covidu zvykli stravovat se více doma,“ řekl LN Michelfeit. Podle průzkumu společnosti SaltPay, jež vytváří restaurační systém Storyous, přišlo v první polovi-

ně dubna do restaurací o 14 procent hostů méně než v roce 2019. Do ceníků už se totiž propsaly dražší energie, potraviny i lidská práce.

V menším zájmu o obědy v restauracích může hrát roli i přechod některých firem na stravenkový paušál, kdy místo papírových stravenek zaměstnavatelé mohou lidem přispívat na stravování v peněžité formě. Zásadní pokles počtu hostů každopádně evidují všechny restaurace, které LN oslovily. **Pokračování na straně 2**

PŘEDPLATNÉ 225 555 533

Cena: Slovensko 1,35 €

WWW.LIDOVKY.CZ

22100



9 770862 592029